



רשומות

הצעות חוק

17 ביולי 2000

2901

י"ד בתמוז התש"ס

עמוד

הצעת חוק שירות המדינה (מינויים) (תיקון מס' 11) (ייצוג הולם), התש"ס-2000 496

**הצעת חוק שירות המדינה (מינויים) (תיקון מס' 11) (ייצוג הולם),
התש"ס-2000**

1. החלפת סעיף 15א 1. בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, במקום סעיף 15א יבוא:

15א. (א) בקרב העובדים בשירות המדינה, בכלל הדרגות והמקצועות, בכל משרד ובכל יחידת סמך, יינתן ביטוי הולם, בנסיבות הענין, לייצוגם של בני שני המינים, של אנשים עם מוגבלות, ושל בני האוכלוסיה הערבית, לרבות הדרוזית והצ'רקסית, וזאת בהתחשב בשיעורם בקרב האוכלוסיה הכשירה לעבודה גרונה (בחוק זה - ייצוג הולם).

ייצוג הולם
בקרב העובדים
בשירות המדינה

(ב) הממשלה תפעל לקידום ייצוג הולם בקרב העובדים בשירות המדינה בהתאם ליעדים שתקבע, ולשם כך, בין השאר -

(1) המשרד או יחידות הסמך הנוגעים בדבר, וכן נציב שירות המדינה, כל אחד בתחומו, ינקטו אמצעים סבירים אשר יש בהם כדי לאפשר ולעודד ייצוג הולם, לרבות ביצוע התאמות כמשמעותן בסעיף 8(ה) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;¹

ד ב ר י ה ס ב ר

לאדם עם מוגבלות מקום שאנשים עם מוגבלות אינם מיוצגים באופן הולם, ושהמועמד, שהוא אדם עם מוגבלות, הינו בעל כישורים דומים לכישוריהם של המועמדים האחרים.

(ד) נציב שירות המדינה יביא את עקרונות התכנית כאמור בסעיף קטן (ג) לידיעת ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; העקרונות אינם טעונים פרוסום ברשומות.

האוכלוסיה הערבית, לרבות האוכלוסיה הדרוזית והאוכלוסיה הצ'רקסית במדינה, אף שהיא מהווה כמעט חמישית מאוכלוסיית המדינה, מיוצגת בשירות המדינה רק בשיעור של כ-5% מכלל עובדי המדינה, ומבין בעלי התפקידים הבכירים בשירות המדינה, בשיעור נמוך עוד יותר.

בחוק החברות הממשלתיות (תיקון מס' 11) התש"ס-2000 (ס"ח התש"ס, עמ' 207), נקבעו בעת האחרונה הוראות לענין ייצוג הולם לאוכלוסיה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית. בהמשך למגמת החקיקה, בא החוק המוצע לקבוע הוראות לענין ייצוג הולם לאוכלוסיה האמורה בשירות המדינה.

כן מוצעים כמה שינויים בהסדר הקיים שבסעיף 15א לחוק, הנובעים הן מהניסיון שנצבר ביישומו של הסדר זה והן מגישיון של מדינות אחרות כמו קנדה ובריטניה אשר הנהיגו הסדרים דומים. ואלה עיקר השינויים:

סעיף 1 בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן - החוק), נקבע בסעיף 15א

לאמור:

"ייצוג הולם

15א. (א) בקרב העובדים בשירות המדינה יינתן ביטוי הולם, בנסיבות הענין, לייצוגם של בני שני המינים וכן לייצוגם של אנשים עם מוגבלות (להלן - ייצוג הולם); בסעיף זה, "אדם עם מוגבלות" - אנשים עם מוגבלות - כמשמעותם בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998.

(ב) ראה נציב שירות המדינה כי בקרב העובדים במשרד או ביחידה במשרד, או בסוג משרות, אין ייצוג הולם כאמור, יפעל לקידום הייצוג ההולם, ככל שניתן בנסיבות הענין לרבות ביצוע התאמות כהגדרתן בסעיף 8(ה) לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998.

(ג) פעולות הנציב יכול שייעשו בתכנית אשר תכלול הוראות בדבר העדפה במכרז למשרה, או לקבוצת משרות, או לדרגה או לקבוצת דרגות שיפורטו בתכנית ולתקופה שתקבע בה ולענין ייצוג הולם לאנשים עם מוגבלות - לרבות הוראות בדבר סוג המוגבלות או חומרתה; התכנית טעונה אישור ועדת השירות; בסעיף קטן זה, "העדפה" - מתן עדיפות במכרז לבן המין שאינו מיוצג באופן הולם, מקום שמועמדים בני שני המינים הינם בעלי כישורים דומים, וכן מתן עדיפות במכרז

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 157; התשנ"ח, עמ' 157.

² ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

(2) הממשלה רשאית לייעד משרות אשר יועסקו בהן, ככל שאפשר, רק מועמדים שהם כשירים לתפקיד, מקרב קבוצה הזכאית לייצוג הולם לפי הוראות סעיף קטן (א) שאינה מיוצגת באופן הולם, כפי שתקבע הממשלה;

(3) הממשלה רשאית להורות, לענין משרה או קבוצת משרות או לענין דרגה או קבוצת דרגות, שיפורטו בהוראה, ולתקופה שתקבע בה, על מתן עדיפות למועמדים מקרב קבוצה הזכאית לייצוג הולם לפי הוראות סעיף קטן (א) שאינה מיוצגת באופן הולם, כאשר הם בעלי כישורים דומים לכישוריהם של מועמדים אחרים, ולענין מתן עדיפות לאנשים עם מוגבלות, רשאית הממשלה לקבוע כי הוראות לפי פסקה זו יחולו על אנשים עם מוגבלות מסוג מסוים או בדרגת חומרה מסוימת.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו על כל דרכי הקבלה לעבודה והקידום בעבודה לפי חוק זה, לרבות מינוי בדרך מכרז, העסקה שלא במכרז ומינוי בפועל.

(ד) נציב שירות המדינה רשאי לקבוע הוראות לביצוע סעיף זה, ולענין מתן עדיפות למועמדים כאמור בסעיף קטן (ב) רשאי הוא לקבוע הוראות בדבר הערכת הכישורים של המועמדים.

(ה) כל משרד וכל יחידת סמך יגישו לנציב שירות המדינה, אחת לשנה, דין וחשבון לגבי ביצוע הוראות סעיף זה ובו יפורטו, בין השאר, נתונים באשר לייצוגם של בני שני המינים, של אנשים עם מוגבלות, ושל בני האוכלוסיה הערבית, לרבות הדרוזית והצ'רקסית, במשרד או ביחידת הסמך.

(ו) נציב שירות המדינה יגיש לממשלה ולועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אחת לשנה, דין וחשבון באשר לפעולות שננקטו לפי סעיף זה באותה שנה ונתונים באשר לייצוג ההולם בשירות המדינה.

(ז) הוראות לפי סעיף זה אינן טעונות פרסום ברשומות.

(ח) בסעיף זה, "אנשים עם מוגבלות" – כמשמעותו בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998.

דברי הסבר

מתכצעת בפועל זה כמה שנים בשירות המדינה מכוח החלטת ממשלה, לגבי בני האוכלוסיה הערבית (סעיף 15א(ב) המוצע).

(4) החלטת חובת הייצוג ההולם על כל דרכי הקבלה לעבודה לשירות המדינה (סעיף 15א(ג) המוצע);

(5) הסמכת נציב שירות המדינה לקבוע הנחיות והוראות לביצוע סעיף 15א המוצע לרבות הוראות לענין הערכת כישוריהם של מועמדים הזכאים לייצוג הולם לעומת כישוריהם של מועמדים אחרים.

(1) הטלת חובה מפורשת על הממשלה לפעול לקידום הייצוג ההולם בהתאם ליעדים שהיא תקבע (סעיף 15א(ב) המוצע);

(2) הטלת חובות לענין ייצוג הולם על כל משרד ממשלתי ויחידת סמך (סעיף 15א(ב)(1) ו-סעיף 15א(ה) המוצעים);

(3) עיגון בחוק של סמכות הממשלה לייעד משרות לבני קבוצות הזכאיות לייצוג הולם וזאת גם במטרה לעודד בני קבוצה כאמור להגיש את מועמדותם למשרות בשירות המדינה (הערפה מתקנת מסוג זה

2. חוק זה יעמוד בתוקפו חמש שנים מיום פרסומו, ואולם הממשלה רשאית, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להאריך, בצו, את תוקפו לתקופה שלא תעלה בכל פעם על שנתיים.

דברי הסבר

צורך בהוראות אלה. עם זאת, מוצע להסמיך את הממשלה, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להאריך את תוקפו בצו.

סעיף 2 החוק המוצע נקבע כהוראת שעה לחמש שנים, מאחר שהוראות בדבר "העדפה מתקנת" דרושות כל עוד לא הושג ייצוג הולם בשירות המדינה. יש לצפות כי עם עבור השנים לא יהיה עוד